

Het bestuur van Mooi Baarn vindt het hoog tijd om onze donateurs op de hoogte te brengen van onze activiteiten. U vindt in deze nieuwsbrief een verslag van ons symposium van november jl., waarvoor wij helaas een beperkt aantal mensen konden uitnodigen, maar wij beginnen deze nieuwsbrief met een aantal actuele zaken.

Het Bosje van IJsendijk, hoe kunnen wij dit erfgoed behouden?

In 1920 schonk mejuffrouw J.M.F. IJsendijk het stuk grond dat bekend is als het Maarschalksbos aan de gemeente Baarn onder een aantal voorwaarden. Deze voorwaarden, voor zover van belang, luiden als volgt (letterlijk geciteerd in oude spelling):

- “a. dat gemelde perceelen overeenkomstig de tegenwoordige bestemming steeds als wandelplaats zullen moeten dienen en ten allen tijde voor het publiek toegankelijk blijven, dat de perceelen steeds door de Gemeente in behoorlijken staat moeten worden onderhouden, opdat het geheel aan zijn bestemming kan blijven beantwoorden.
- b. dat op het onroerend goed nimmer gebouwen zullen mogen worden gesteld”

Uit bovengemelde bewoordingen kan worden opgemaakt dat niet alleen de gemeente of de erfgenamen van mej. IJsendijk, maar ook de inwoners van Baarn belanghebbenden bij of zelfs begunstigen zijn van deze schenking. Het zijn toch de inwoners van Baarn die kunnen worden aangeduid als ‘het publiek’ in de schenkingsakte. In de jaren zestig heeft de gemeente, op zoek naar een geschikte locatie voor het ziekenhuis, met de erfgenamen van mej. IJsendijk een deal gesloten. Deze overeenkomst hield in dat zij, tegen betaling van een bepaald bedrag, zouden afzien van een mogelijke procedure tegen de gemeente Baarn, als de gemeente in het Bosje van IJsendijk een ziekenhuis zou bouwen ten behoeve van de inwoners van Baarn. Een aantal inwoners van Baarn onder leiding van mr. Groote (advocaat in Baarn) heeft destijds hiertegen geprotesteerd en geprocedeerd, helaas zonder succes. Het is de vraag of eenzelfde procedure in de huidige tijd eenzelfde lot beschoren zou zijn. Wat de gemeente niet heeft erkend toen en in feite ook nu, is dat de schenking niet alleen de gemeente als begunstigde had, maar juist de inwoners van Baarn. Het Maarschalksbos was ten tijde van de schenking ook al open voor het publiek en daarin was toen ook al een hertenkamp gevestigd. De gemeente heeft de schenking aanvaard en daarbij de verplichting op zich genomen om het bos in goede staat van onderhoud te houden (inclusief hertenkamp) en het te laten gebruiken door de inwoners van Baarn en wel zonder bebouwing. Deze visie werd, zoals hiervoor gezegd, door de gemeente ook voor de bouw van het ziekenhuis al bestreden in de hiervoor bedoelde procedure. Volgens de gemeente was “het publiek” te onduidelijk en daarom geen belanghebbende bij de schenkingsovereenkomst.

Naast deze schenking met voorwaarden is er nog een tweede zakelijk recht gevestigd op het bos, namelijk een erfpachtovereenkomst die de gemeente heeft gesloten met het ziekenhuis. Toen het ziekenhuis geen gebruik meer maakte van het zusterhuis is dit afgebroken en daar waar het stond zijn weer bomen geplant. Dit deel maakt daarom feitelijk geen deel meer uit van het gebouwde en heeft haar oorspronkelijke bestemming van bos/park weer teruggekregen.

De gemeente overweegt nu om woningen te bouwen op de plek van het voormalige zusterhuis al dan niet met een zorgkarakter en het ziekenhuis of te herbouwen met zorg/woning bestemming of

het gebouw dat er nu staat om te turnen in een (zorg)wooncomplex. Als het ziekenhuis daar - op een paar uitgekilde poliklinieken na - niet meer gevestigd is, is het nu aan de inwoners van Baarn om zich over de toekomst van het bos uit te spreken.

In de verkiezingsprogramma's voor de gemeenteraadsverkiezingen komt dit onderwerp terug. De meeste partijen staan niet echt negatief tegenover het bebouwen van het bos. Dit vanuit de gedachte dat de woningnood groot is en iedere gemeente, dus ook Baarn, de opdracht heeft om nieuwe woningen te bouwen. Alleen daarbij wordt onvoldoende acht geslagen op de niet minder belangrijke groenopdracht die ook voor de gemeente Baarn geldt, om voldoende bomen te behouden en te planten. De noodzaak om dit te doen is uitermate dringend zoals ook blijkt uit het recent verschenen IPCC-rapport. Bomen zijn essentieel om de effectieve CO₂-opname in het halen van klimaatdoelen.

Bij het plan om te bouwen in een bosrijke omgeving wordt altijd gemeld dat er geen boom zal worden gekapt, maar de ervaring leert dat percelen die uitgegeven worden bij nieuwbouwwoningen heel vaak kleiner zijn dan 350 m² en dan kan er volgens de regelgeving uiteindelijk zonder vergunning toch gekapt worden. Dus rond iedere woning die in het bos zal verrijzen zullen de bestaande bomen worden gekapt. Misschien gebeurt dat niet meteen, maar uiteindelijk wordt het een kale bedoening.

Mooi Baarn komt op voor het behoud van ons erfgoed. Het Maarschalksbos hoort daar nadrukkelijk ook bij. Voor Mooi Baarn zal dan ook het behoud van het bestaande bos voorop staan. Geen andere gebouwen en geen grotere bouwvlek dan het ziekenhuis dat er nu staat. Als het bestaande gebouw gebruikt blijft voor ZORG, zal ons dat geen zorg zijn, maar tegen uitbreiding van het gebouwde zullen wij ons blijven verzetten

Omgevingsvisie Baarn: hoe kan Baarn er uitzien in 2035?

B&W van Baarn zijn sinds het najaar van 2021 bezig met een onderzoek naar de wensen van de bewoners hoe Baarn er op de langere termijn, denk aan 2035, uit zou moeten zien.

Mooi Baarn heeft hierop in de jubileumviering op 26 november jl., tijdens een mini-symposium over het Omgevingsvisie project (zie ook hierna onder het kopje 'Lustrumviering'), ingehaakt met een lezing door Pieter van Loon, landschapsarchitect. In zijn lezing heeft hij gebruik gemaakt van de Toekomstvisie en Structuurvisie van gemeente Baarn 2030, de Groenvisie van gemeente Baarn 2020, het Bomenbeleidsplan 2013-2023 en de uitvoering ervan.

Uit deze lezing blijkt dat in de visies en de uitvoering nog een aantal hiaten aanwijsbaar is.

Bij de ontwikkeling van bovengenoemde visies bleek de keuze van de 'Identiteit van Baarn' als laatste onderwerp te zijn beschreven. Dit had volgens Pieter van Loon juist de paraplu moeten zijn, waaronder het gehele toekomstige stadsplan van Baarn, vorm had moeten krijgen. Na akkoord van de Gemeenteraad bleek voorts de uitvoering niet structureel ter hand te zijn genomen, waardoor geplande verbeteringen van Baarn niet tot uitvoering zijn gebracht.

Burgemeester Mark Röell reageerde positief op de lezing en toonde zich verrast door de hiaten in de stadsplannen en de uitvoering daarvan. In de richting van Mooi Baarn stond hij open voor toekomstige aanbevelingen in het nieuwe Omgevingsvisie proces en ziet hij graag de bijdragen van Mooi Baarn tegemoet.

De status van de Omgevingsvisie 2035 is dat een onderzoek naar de situatie van Baarn en de gewenste identiteit is gedaan door LOS, te Vugt. Dit instituut heeft inmiddels haar rapport aan B&W van Baarn gestuurd. Zodra dit rapport wordt vrijgegeven zal onze stichting hierin inzage krijgen. Eén belangrijk punt van aandacht zal zeker de Brink/Arcade zijn; Mooi Baarn wil streven naar een dorpshart, waar de inwoners van Baarn graag voor ontspanning zullen willen samenkomen. Vanuit dit centrum zou dan de Laanstraat spontaan tot een levendige winkelstraat kunnen opbloeien.

Paleis Soestdijk ontwaakt

Na 18 jaar democratisch 'wikken en wegen' over de toekomst van Paleis Soestdijk heeft de Gemeenteraad van Baarn op woensdagavond 2 februari jl. ingestemd met het exploitatieplan van de

MeyerBergman Erfgoedgroep (MBE). Soestdijk krijgt een nieuwe ‘vorstelijke’ identiteit, waarin culturele evenementen en presentaties van zakelijke innovatie projecten hand in hand gaan. Mooi Baarn accepteert uiteraard de democratische besluitvorming en vindt het belangrijk dat het paleis gerenoveerd en als erfgoed behouden kan worden.

Natuurlijk komen er bij de voortgang van een omvangrijk project als deze zaken naar voren die onze aandacht vragen. Wij zullen onder meer de bouw van de luxe appartementen op het Alexanderkwartier en de toename van de verkeersintensiteit op de Amsterdamsestraatweg volgen en willen over een oplossing graag meedenken.

Mooi Baarn is er geen tegenstander van dat de mogelijkheden voor een wandelbrug over de Amsterdamsestraatweg onderzocht worden, maar wij zijn van mening dat de kosten hiervan niet (deels) bij de belastingbetaler mogen worden neergelegd.

De bouw van de appartementen in het Alexanderkwartier en de belasting van de natuur en het verkeer vragen zeker om nog meerdere praktische en esthetische ideeën.

Mooi Baarn zal nauwlettend alle ontwikkelingen, inclusief de gang naar de Raad van State door een aantal partijen, nauwlettend volgen, maar wij zijn voorzichtig positief over een nieuw elan voor Soestdijk.

Lustrumviering

In het kader van ons 25-jarig bestaan in 2021 hebben wij een Mooi Baarn Boom, een *Ginkgo biloba*, aangeboden aan de gemeente. De plaquette bij de boom is op 26 november jl. onthuld door onze voorzitter, Jenny Hofman, en de burgemeester van Baarn, Mark Röell.

Ook hebben wij aansluitend een mini-symposium georganiseerd voor 25 van onze donateurs en andere genodigden. Een symposium voor alle donateurs was vanwege de coronamaatregelen helaas niet mogelijk.

Mini-symposium

In haar welkomstwoord schetste Jenny Hoffman de rol van Mooi Baarn in de afgelopen 25 jaar: burgerparticipatie, waarbij het behoud van ons erfgoed, in gebouw en in groen, het belangrijkste aandachtspunt is.

De *Ginkgo biloba*, de Japanse notenboom, staat symbool voor liefde, hoop en een lang leven. De boom behoort tot de oudste nog levende soort ter wereld en is ongevoelig voor ziekten, plagen, luchtverontreiniging, radioactieve straling en vuur. In deze tijd van klimaatverandering is het planten van bomen een krachtig middel om die verandering te temperen. Mooi Baarn hoopt met het planten van deze en de al geschonken bomen haar steentje bij te dragen aan het behoud van het Baarnse prachtige, ook groene, erfgoed.

Mark Röell schetste in zijn dankwoord de rol van Mooi Baarn: een vorm van burgerparticipatie avant la lettre alsmede ‘luis in de pels’. Hij bedankte voor de *Ginkgo*: symbool voor overlevingskracht en hoop, belangrijk in deze tijd waarin een virus in de wereld rondwaart.

Lezing Pieter van Loon

Pieter van Loon, onze spreker, heeft over de hele wereld projecten van grote omvang gerealiseerd op het gebied van landscaping. Landscaping is lastig voor een gemeente; Baarn moet nu een omgevingsvisie ontwikkelen voor de langere termijn, waarmee we over 10 – 15 jaar ook nog blij zijn. Pieter van Loon adviseerde de gemeente Baarn en Stichting Mooi Baarn om de nadruk te leggen op de belangrijke lanenstructuur van de gemeente. Om deze lanenstructuur te behouden moet de gemeente bijtijds beginnen met nadenken over vervanging: iedere keer één of een paar zieke bomen vervangen of integraal?

De Baarnse identiteit wordt in de Toekomst- en Structuurvisie van 2030 bepaald door economische waarden. Ook in de Groenvisie van 2020 ligt de nadruk op economische en gezondheidswaarden. De cultuurhistorische waarde komt in de Groenvisie helemaal achteraan, terwijl deze als eerste genoemd zou moeten worden.

Ook miste Pieter van Loon het belang van monumentale bomen. Het lijstje met monumentale bomen in Baarn bestaat slechts uit een paar bomen. Al het particuliere groen (grote villa's!) moet ook worden opgenomen én ondersteund.

Vic Boissevain heeft onze prijsvraag gewonnen. Hij heeft een schilderij gemaakt van 'onze' Tulpenboom in de Pekingtuin. Als prijs ontving hij een mini *Ginkgo*. Zijn schilderij zal, ingelijst, op een nog nader te bepalen plek worden opgehangen. Ook ontvingen 25, door loting bepaalde, donateurs van Mooi Baarn een mini *Ginkgo*. Van Nico Brantjes ontvingen wij een mooi gedicht, getiteld "De Ginkgo boom". Het gedicht staat op onze website.

Het bestuur van Stichting Mooi Baarn kijkt met veel plezier terug op de viering van ons lustrum. Vanwege de coronabeperkingen konden we niet groot uitpakken. We denken dat we het desondanks op een mooie wijze hebben kunnen vieren met het aanbieden van een Mooi Baarn boom én het organiseren van een mini-symposium over een zeer actueel onderwerp. Ook hebben wij 25 van onze donateurs, zonder wie wij onze rol in Baarn niet zouden kunnen vervullen, blij kunnen maken met een kleine geste van waardering.

Op onze website kunt u een uitgebreider verslag van ons symposium lezen.

Groen

Met de gemeente hebben wij inmiddels overleg op structurele basis in een open, constructieve sfeer. Naar aanleiding van de recente bomenkap door Staatsbosbeheer in het Baarnse bos is besloten dat de gemeente een overleg plant tezamen met Staatsbosbeheer en Stichting Mooi Baarn. Ook hebben wij afgesproken om te bekijken hoe wij tot een lijst monumentale bomen kunnen komen.

Monumenten

Enige tijd geleden bleek dat de gemeente haar vastgoed wil verkopen, waaronder Het Nutsgebouw. Aangezien dit gebouw op de gemeentelijke monumentenlijst staat, zijn wij benaderd door bezorgde burgers. Ook heeft één van onze donateurs de gemeente rechtstreeks benaderd. Inmiddels hebben wij begrepen dat deze kwestie de aandacht heeft van de gemeente en Stichting Mooi Baarn zal dit blijven volgen.

Donateurs

Ons donateursbestand is stabiel, maar graag doen wij ook deze keer weer een beroep op u om nieuwe donateurs enthousiast te maken voor onze doelstellingen.

De minimale donateursbijdrage bedraagt nog steeds slechts € 15,= per jaar, maar meer mag uiteraard. Ook gezien onze nieuwe ANBI-status kan dat voor donateurs, huidige én nieuwe, fiscaal interessant zijn.

Ons rekeningnummer is **NL50 ABNA 0620 9746 48** t.n.v. Stichting Mooi Baarn.

Nieuwe donateurs kunnen zich per e-mail of brief opgeven onder vermelding van naam, adres en emailadres bij:

Tineke Duijnsteek, secretaris Stichting Mooi Baarn

Waldeck Pyrmontlaan 14

3743 DE BAARN

info@mooibaarn.nl

Ook voor vragen over onze ANBI-status en het aanvragen van een "Overeenkomst Periodieke gift in geld" kunt u bovengenoemd email-adres gebruiken. Voor meer informatie verwijzen wij u graag naar onze website, onder het kopje "vriend worden".

Wij blijven ons met volle inzet wijden aan ons mooie Baarn.

Het Bestuur van Stichting Mooi Baarn

www.mooibaarn.nl